

Skal merudgifter til børn med handicap sandsynliggøres eller dokumenteres?

af konsulent Erik Jappe

Skal merudgifter til børn med nedsat funktionsevne sandsynliggøres eller dokumenteres? Dette spørgsmål har vi fået stillet utallige gange i DUKH gennem snart mange år.

Spørgsmålet giver således fortsat anledning til problemer, som får borgere til at kontakte DUKH for uvildig rådgivning. Derfor dette nummer af praksisnyt, som vil komme omkring problemstillingen.

Formålet med merudgiftsydelsen

Formålet med ydelsen er at give modtageren mulighed for selv at tilrettelægge, hvordan behovet bedst kan dækkes. Det er ikke meningen, at borgeren skal søge kommunen om hjælp for hver enkelt merudgift. Der skal laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter. Det er oplagt, at det ikke er muligt at dokumentere fremtidige merudgifter med kvitteringer m.v., idet udgifterne endnu ikke er afholdte.

Lovgivningen

Lovgivningen er klar. I [servicelovens](#) § 41, stk. 2 står der:

”Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn ...”

Alligevel har kommunerne i vidt omfang krævet dokumentation for afholdte merudgifter.

I den aktuelle [merudgiftsvejledning](#) er det anført i pkt. 169:

”Merudgiftsydelsen udmåles efter en konkret vurdering af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn. Sigtet med ydelsen er at give familien mulighed for selv at tilrettelægge, hvordan behovet bedst kan dækkes.

At merudgifterne skal være sandsynliggjorte betyder, at kommunalbestyrelsen ikke kan kræve dokumentation for afholdelsen af udgifterne. Der skal således laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter.”

I samme vejledning er det anført i pkt. 171:

”Udmålingen af merudgiftsydelsen skal ske på grundlag af det konkrete behov for det enkelte barn. Ligesom dækning af merudgifter skal ske ud fra et overslag over sandsynliggjorte merudgifter, og administrationen af ordningen forudsættes derfor at blive tilrettelagt efter generelle principper og uden dokumentationskrav for hver enkelt udgift.”

Lov og vejledning er således utvetydige – merudgifter skal sandsynliggøres og ikke dokumenteres.

Hvorfor er problemstillingen opstået?

I kommunerne er det normal praksis at kræve dokumentation og bilag for alle udgifter, der skal dækkes. Det tilsiger lovgivningen, og det kræver revisionen. Her kommer merudgiftsydelsen så ind med et helt andet tankesæt bag. Fra lovgivernes side har sigtet dog været klart – merudgifter skal sandsynliggøres, og familien med barnet med nedsat funktionsevne skal ikke dokumentere anvendelsen af merudgiftsydelsen.

En anden årsag kan være, at der i [Bkg. om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom](#) står i § 4:

”Merudgifterne kan fastsættes på grundlag af sandsynliggjorte eller dokumenterede udgifter.”

Det har nogle kommuner tolket, som om de kunne kræve alle merudgifter dokumenteret.

En tredje årsag kan være teksten i den tidligere [2006-vejledning](#) pkt. 146:

”Modtageren af ydelsen bør ved opfølgningen kunne dokumentere de væsentligste udgifter, pågældende har haft, siden ydelsen blev fastsat. Det vil gøre det nemmere at få fastsat en rimelig merudgiftsydelse, specielt når modtageren får ydelsen for første gang.”

I 2011-udgaven af [børn og unge-vejledningen](#) (pkt. 151) er teksten blevet ændret til:

”Modtageren af ydelsen bør ved opfølgningen kunne sandsynliggøre eller eventuelt dokumentere de væsentligste udgifter, pågældende har haft, siden ydelsen blev fastsat. Det vil gøre det nemmere at få fastsat en rimelig merudgiftsydelse, specielt når modtageren får ydelsen for første gang.”

I 2011-vejledningen er der flere steder (pkt. 147 og pkt. 151) blevet forsøgt tydeliggjort, at merudgifter skal sandsynliggøres og ikke kan kræves dokumenterede.

Ankestyrelsens praksis

Ankestyrelsen har endelig med udsendelse af [principafgørelse 98-13](#) fastslået følgende forhold:

- Formålet med merudgiftsydelsen er at dække de udgifter, som familien ikke ville have afholdt, hvis barnet ikke havde været handicappet.

- Sigtet med ydelsesformen er at give modtageren mulighed for selv at tilrettelægge, hvordan behovet bedst kan dækkes.
- Familien skal ikke søge kommunen om hjælp for hver enkelt konkret udgift.
- Merudgiftsydelsen udmåles efter en konkret vurdering af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte ydelsesmodtager.
- Har familien sandsynliggjort en merudgift, kan kommunen ikke kræve dokumentation for afholdelsen af udgiften.
- Der skal laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet med al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter. I dette overslag kan indgå et skøn over merudgifter.

Hvis der er mistanke om, at den udbetalte ydelse ikke anvendes efter sit formål

Kommende merudgifter skal sandsynliggøres, og der kan ikke afkræves borgeren dokumentation for afholdte merudgifter - sådan er lovgivningen. I nogle tilfælde vil kommunen have en mistanke om, at den bevilgede ydelse ikke er anvendt efter sit formål. Kan kommunen så stille krav om dokumentation for næste års merudgifter?

Nej, det kan kommunen ikke. Det fremgår bl.a. af dette [vejledende svar](#) fra Juridisk hotline af d. 24.6.2016:

”Borgeren er pligtig til at medvirke til oplysning af en sag om fortsat ret til merudgiftsydelse, herunder eventuelt i form af indsendelse af dokumentation for afholdte udgifter.”

”Kommunen kan ... anmode borgeren om at fremskaffe det, der er nødvendigt for at sandsynliggøre, at bevillingen rent

faktisk udnyttes i overensstemmelse med formålet. Det kan f.eks. være i form af at bede borgeren indsende taxaboner. Hvis borgeren ikke medvirker til at oplyse sagen, kan kommunen efter forudgående skriftlig vejledning herom træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Vi henviser i den forbindelse til [retssikkerhedslovens](#) § 11 b, jf. § 12, nr. 3. Afgørelse på det foreliggende grundlag kan efter omstændighederne føre til et afslag, fordi det ikke (længere) kan sandsynliggøres, at der er merudgifter til kørsel, eller eventuelt, at det alene kan anses for sandsynliggjort, at kørselsbehovet skal dækkes med udgifter til en anden og billigere transportform. Der skal altid, uanset manglende medvirken, tages konkret stilling til, hvilken betydning den manglende medvirken har for sagens resultat.”

Afrunding

Mange forældre til børn med handicap har det helt fint med at dokumentere, hvilke merudgifter de har haft i det forløbne år.

Nogle forældre finder, at det generelt faktisk er lettere at sandsynliggøre det kommende års merudgifter ved at dokumentere det forløbne års afholdte udgifter i form af kvitteringer m.v. i stedet for at skulle sandsynliggøre merudgifterne ved beskrivelser m.v.

Lovgivningen er dog klar. Fremtidige merudgifter skal sandsynliggøres og ikke dokumenteres, og kommunen kan ikke kræve dokumentation for afholdte udgifter. Kommunen kan heller ikke stille krav om, at borgeren skal samle kvitteringer for allerede afholdte udgifter som led i sandsynliggørelsen af kommende års merudgifter. Forældre har således medvirket til sagens oplysning, når de har sandsynliggjort det kommende års merudgifter.